

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
22/2712 - 4

Saksbeh.:
Linda Mari Knutsen, 959 38 009

Dato:
25.08.2022

Høringssvar fra Oslo kommune - Forslag til lov om informasjonstilgang m.m. for Ekstremismekommisjonen

Oslo kommune viser til brev av 21. juni 2022 om forslag til lov om informasjonstilgang m.m. for Ekstremismekommisjonen med frist 8.august. Oslo kommune har fått utsatt høringsfrist til 29. august.

Ekstremismekommisjonen skal fremme anbefalinger for å forbedre landets evne til å forebygge radikalisering og fremvekst av ekstremisme. I forbindelse med dette skal kommisjonen belyse ulike forhold som har gitt grobunn for fremvekst av radikalisering og ekstremisme i Norge i nyere tid, og hvordan dette kan forebygges bedre framover. For bedre å forstå hvordan ekstremisme kan oppstå, skal kommisjonen gjennomgå og vurdere alvorlige saker som omhandler ekstremisme.

Lovforslaget skal gi Ekstremismekommisjonen tilgang til informasjon som er nødvendig for at kommisjonen skal kunne utføre sine oppgaver på en best mulig måte. Forslaget inneholder regler om informasjonstilgang, taushetsplikt, rettsgrunnlag for behandling av personopplysninger for kommisjonen og forbud mot at opplysninger kommisjonen mottar kan brukes som bevis i senere rettsaker. Departementet foreslår at det etter loven skal ikke gjelde noen opplysningsplikt overfor kommisjonen, men at en utlevering skal baseres på en vurdering fra den enkelte virksomhet.

Oslo kommune støtter i hovedsak høringsforslaget og behovet for å få forbedre landets evne til å forebygge radikalisering og fremvekst av ekstremisme. Vi har forståelse for at kommisjonen har et behov for å innhente kunnskap fra praksisfeltet for at de bedre kan forstå hvordan ekstremisme kan oppstå.

Imidlertid mener Oslo kommune at det er utfordrende at kommisjonen må ha inngående kunnskap om enkeltindividet slik forslaget legger opp til, og kommunen stiller spørsmål ved nødvendigheten av å skulle innhente en uavklart mengde av taushetsbelagt informasjon og informasjon om enkeltindivider for at kommisjonen skal kunne utøve sitt mandat. Det blir særlig viktig i denne sammenheng å hensynta prinsippet om dataminimering i personvernregelverket, og kommunen mener derfor det bør oppstilles kriterier for hvilke opplysninger som skal innhentes.

Kommunen mener at utlevering av taushetsbelagt informasjon vil med stor sannsynlighet være veldig inngripende for noens privatliv og savner en nærmere redegjørelse om hvorfor kommisjonen må ha tilgang til en tilsynelatende ubegrenset mengde av taushetsbelagt og identifiserbar informasjon. I tillegg savner kommunen, og mener det er svært nødvendig, at departementet viser til en nærmere og grundigere redegjørelse av hvilke personvernkonsekvenser slik tilgang til taushetsbelagte opplysninger vil kunne medføre for den berørte registrerte. Videre mener kommunen at hensynet til de berørte registrerte må løftes frem og vurderes sett opp mot hensyn som forebygging av radikaliserings og ekstremisme, hensynet til nasjonal sikkerhet og den offentlige trygghet, forebygging av kriminalitet og beskyttelse av andres rettigheter og friheter som departementet omtaler. Dette særlig fordi mindre inngripende tiltak er vurdert som ikke-aktuelle, at innsyn- og informasjonsrettighetene er innskrenket for de berørte registrerte, og nettopp fordi en utlevering av taushetsbelagt informasjon kan oppleves som særlig inngripende i noens privatliv.

Oslo kommune ønsker også at departementet fremhever viktigheten av at kommisjonen foretar en personvernkonsekvensvurdering før de starter behandlingen av personopplysningene i sitt arbeid. Dette er en plikt som foreligger etter personvernregelverket.

Kommunen ser det som positivt at departementet ikke pålegger virksomhetene å utlevere opplysningene, men at det skal være opp til virksomheten selv å vurdere hvorvidt kommisjonen skal få tilgang til opplysningene. Kommunen stiller likevel spørsmål ved om departementet har vurdert risikoen for de tilfeller en som innehar opplysningene ikke ønsker å dele de taushetsbelagte opplysningene, mens andre samarbeidspartnere som innehar de samme opplysningene velger å dele. Dette vil kunne skape utfordringer både for samarbeidet og i den individrettede oppfølgingen.

Oslo kommune vil også gjøre departementet oppmerksom på kommunens frivillige ordning gjennom Ekstremismeprosjektet, hvor personer kan få tilbud om mentor som ledd i å komme seg ut av ekstremisme. Dette er basert på samtykke fra enkeltpersoner og i stor grad avhengig av tillit. For kommunen er tillit, samtykke og relasjon svært avgjørende for det arbeidet som gjøres på dette fagområdet, og dette må utøves med varsomhet. Muligheten til å dele opplysninger videre til Ekstremismekommisjonen fra dette tilbudet uten å innhente samtykke kan medføre tap av tillit mv. fra enkeltindividene. Derfor er det desto viktigere å sikre at loven gir tydelige rammer og kriterier for utlevering av opplysninger til kommisjonen.

Departementet viser i kap. 4.6.3 at det skal vurderes fortløpende hvilke opplysninger som skal behandles og at disse ikke skal lagres lengre enn nødvendig for å oppnå formålet med behandlingen. Kommunen stiller spørsmål ved om hvorfor det ikke er vurdert nærmere i høringsnotatet å lovfeste hvilke opplysninger som kan innhentes og som er relevante for kommisjonen, og hvorfor en maksimumsgrense for lagringstid ikke er foreslått. Dette kunne gi en mer transparent behandling av opplysningene. Som nevnt ovenfor ser kommunen behovet for at det gis konkrete kriterier i loven om hvilke opplysninger som kan innhentes. Kriteriene eller en liste over opplysninger kan være uttømmende og oppdateres i tråd med behov, men det er viktig at kriteriene er på plass fra ikrafttredelse.

Med vennlig hilsen

Sølve Monica Steffensen
kommunaldirektør

Tor Fjellstad
konst. seksjonssjef

Mottakere:
Arbeids- og
inkluderingsdepartementet

Postboks 8019 Dep

0030

OSLO